

Surán Györgyné A Balatonnál

Ezen a képen a nővérem [Surán Györgyné, szül. Weisz Magda] van és egy barátnője. Valahol a Balatonnál készült a kép, 1925-ben. A Szemere utcai elemi iskolába jártunk, nagyon jó iskola volt akkor, nagyon szigorú tanító nénik voltak. Négy osztály volt csak ebben az iskolában [Azaz ők csak négy osztályt végeztek itt. -- A szerk.]. Utána a Zichy Jenő utcába jártunk polgáriba. Magda tizennyolc évesen a Rákóczi téri Nőipariskolába járt két évig. Abban az időben nagyon nehéz volt oda bejutni. Lakott a szomszédban egy úr, egy méltóságos úr volt, és ő vitte be oda Magdát. Polgári után vették fel oda a lányokat. Nem nagyon emlékszem, hogy Magda járt volna egyedül is nyaralni. Legtöbbször együtt mentünk. Minden nyaralás között a nógrádberceli volt a legizgalmasabb. A barátnőm egyik nagybácsija volt földbirtokos ott. Még a nevére is emlékszem, Mühlrade Móricnak hívták [Minden bizonnyal Mühlrad Mórról van szó. A Mühlrad család kb. kétszáz éve lakott Nógrádbercelen, leszármazottjai 'ma is nagy szerepet visznek a községi és hitközségi életben' -- olvasható róluk az 1929-ben megjelent Magyar Zsidó Lexikonban. Mühlrad Mór hitközségi elöljárót a lexikon földbirtokosként említi. -- A szerk.]. Óriási házuk volt, szinte már egy kastély, nagyon gazdagok voltak. Ez a hegyoldalban épült, a dombtető felé, a barátnőméknek pedig lent, a birtok aljában, egy melléképületben volt a háza. Szép nagy üveges verandájuk volt. A barátnőm apukája, Róna Ignác egy jó nevű képeretező volt, az Aranykéz utcában volt a műhelye. Amikor leköltöztek Nógrádbercelre, ott fényképész lett. Süketnémák voltak, de jól boldogultak. Ami az egyik legnagyobb élményem volt itt, hogy én tulajdonképpen olyan igazi vallásos zsidóval itt találkoztam életemben először. A barátnőmék is betartottak minden vallási előírást, mert ez a nagybácsi nagyon-nagyon vallásos volt. Arra emlékszem, hogy pénteken alaposan meg kellett fürdenünk, nagy fateknőben fürödtünk. Szombaton semmi munkát nem lehetett végezni, mi, gyerekek elhozhattuk a sóletet a péktől, amit pénteken vittünk oda. Sokan jártak ebbe a városba, pajeszos zsidók is. Volt mikve, és ha jól tudom, jesiva is működött. Voltak kóser üzletek és mészárszék is. Nagyon sok zsidó lakott itt. Aztán mindenkit deportáltak, a barátnőm szüleit és a nagybácsit is. Sajnos, ő, a legjobb barátnőm sem maradt életben, bár ő itt volt Pesten, velem a védett házban, de egyszer valami miatt kiment a Szent István körútra, és a nyilasok lelőtték. Nem tudom, hogyan történt, csak azt tudom, hogy valaki jött, és hozta a hírt.